

Obsah:

	Strana
Věnování	3
Úvodní poznámky	9
I. Celkový rozhled dějinný	11
1. Dva citáty . — 2. Velikost úspěchu. — 3. Náš na něm podíl. — 4. Podíl prostředí na rozvalení Rakousko-Uherska. — 5. Věda společenská klíčem k chápání dějin a učitelkou politiky.	
II. Hranice lidského poznání	21
1. Obecný zákon příčinnosti. — 2. Positivism a metafysika. 3. Cesty poznání pozitivního. 4. Účel vědy a její vývoj.	
III. Poznání skladby společenského soužití	25
A. Pojmový obsah zjevu zvaného společ- nost	25
1. Společnost jakožto zjev dění přírodního. — 2. Rozhled po odborném písemnictví dosavadním.	
B. Odchylné názory o podstatě společ- nosti	27
1. Společnost prý obdoba tělesného organismu. — 2. Tak zv. „oduševnělá“ společnost a psychologie národová. — 3. Společ- nost prý útvarem mimostátním. — 4. Společnost prý osobitým útvarem od jedinců odlišným.	
C. Pokus o výměr společnosti ve smyslu vědy společenské	32
1. Člověk tvorem pospolitým. — 2. Zevnější značky lidské po- spolitosti. — 3. Rozčlenění lidstva ve státy. — 4. Dlouhodobost a tuhost svazků rodinných. — 5. Věkovitá dědičnost sociálního prostředí. — 6. Svéráznost skladby společenské. — 7. Výměr společnosti ve smyslu vědy společenské.	
IV. Předmět a úkol vědy společenské	38
1. Dění společenské výsekem dění přírodního a tudý věda o něm vědou přírodní. — 2. Bohaté využívání vědeckých poznatků v lékařství a v oborech technických. — 3. Dosavadní sterilita v oboru vědy společenské a žádoucnost jejích služeb vzhledem k těžkostem likvidace problému poválečného. — 4. Zmatky valutové spoluzaviněny přezíráním sociologických kořenů pe-	

něž. — 5. Hnutí zvané „Panevropa“. — 6. Chápání bolševismu jakožto poruchy normálního usuzování. — 7. Věda společenská žádoucím kompasem pro řízení věcí veřejných.

V. Kolébka zákonů společenských 44

1. Pravidelnost příčinných sledů v dějství přírodním. — 2. Příčinné vztahy mezi lidským jednáním a pohnutkami v duševních stavech se rodícími. — 3. Přibližná stejnost tělesné i duševní stavby bytostí lidských. — 4. Příklady pravidelných příčinných sledů v přirozenosti lidské kotvících.

VI. Obecný zákon života 47

1. Trojí úsilí životní. — 2. Duševní stavy zvané životní potřeby. — 3. Mechanism hybných sil z potřeb se vynořujících. — 4. Příklad analogie se zákony kosmickými. — 5. Modifikace přivozující svéráznost skladby společenské.

VII. Trojice základních společenských zákonů 50

A. Modifikace účinnů obecného zákona života v soužití lidském 50

1. Nesnadnost úkolu. — 2. Nehotovost výsledků sociologického písemnictví dosavadního. — 3. Rekapitulace poznatků již získaných. — 4. Zákonitost dění společenského zjevem vztahovým. — 5. Modifikace obecného zákona života vzhledem k úkoji tří skupin potřeb lidských. — 6. Zdroj práce záměrné. — 7. Působnost hnutí pudových. — 8. Činitelem modifikací tvořivost rozumová.

B. Složky tvořivosti rozumové 55

1. Lidská chtivost bydla stále lepšího. — 2. Lačnost lidské zvidavosti. — 3. Tvůrčí vynalézavost. — 4. Resumé.

C. Společenské zákony splynulinami hnutí pudových s tvořivostí rozumovou 57

1. Tři skupiny pohnutek jednání lidského. — 2. Označení skupin těch jakožto energie alfa, beta, gamma. — 3. Střední složkou energie alfa nutnost úkoje hladu. — 4. Energie beta souhrnný výraz pro pudová hnutí, jejichž středem jest láska. — 5. Energie gamma splynulinou dvou pudových povelů: tužby po bezpečí a tužby po pohodlí. — 6. Resumé.

VIII. Hranice tvořivosti rozumové 65

A. Dvě pásma ve tkáni soužití lidského 65

1. Živel pudový a živel intelektuální. — 2. Postupný vývoj názoru o podvojnosti dění společenského. — 3. Otázka vztahů mezi oběma pásmy. — 4. Priorita hnutí pudových. — 5. Příklady této priority.

- B. Obmezení rozumové tvořivosti na rá-
mec hnutí pudových 69
1. Pásmo samorostlé a pásmo štěpné. — 2. Sociologická poučka
vysvětlující nezdar pokusu o socialisaci. — 3. Tucha zdravé
soudnosti lidové. — 4. Další příklady o bezmoci vůle proti hnu-
tím pudovým. — 5. Náhrada za to v bohatosti plodů tvořivosti
rozumové. — 6. Pokrok složkou zákona vývoje vykonavatel-
kou jeho příkazů tvořivost intelektu.
- IX. Rodopis výtvorů společenského soužití 74
- A. Přehled jevů, vytvářejících tkáň sou-
žití lidského 74
1. Rekapitulace získaných poznatků. — 2. Přehledný obrazec.
- B. Kulturní (vzdělanostní) pokrok
v oblasti hospodářské 75
1. Šest základ. tvarů povahy hospodářské. — 2. Zdroj pomyslu
„hodnota“ a příklady jeho vznikání. — 3. Rodopis hodnoty. —
4. Hodnota užitná a hodnota směnná. — 5. Sociologické kořeny
hodnoty. — 6. Zásada hospodárnosti a její obě větve: práce
záměrná a péče o zítřek. — 7. Výtvoř práce záměrné: dělba
práce, směna, peníze. — 8. Výtvoř péče o zítřek: kapitál, pod-
nikání, mzda. — 9. Reč a věda.
- C. Osvětový (civilisační) pokrok v oblasti
mravní 82
- a) Rodopis mravnosti a její úkony ve
skladbě společenské 82
1. Mravnost jev sociologický. — 2. Energie beta kolébkou mrav-
nosti. — 3. Obsah mravnosti. — 4. Hybné síly mravnosti. —
5. Definice mravnosti. — 6. Eudaimonism, Kantův kategorický
imperativ a „problém“ svobodné vůle.
- b) Rodopis náboženství a jeho úkony ve
skladbě společenské 93
1. Vztah mezi mravností a náboženstvím. — 2. (ad α) Vznik po-
myslu Boha v nitru lidském. — 3. Oblast víry. — 4. Theism ve
filosofii názorem převládajícím. — 5. (ad β) Vznik vznětů nábo-
ženských v citové stránce lidské. — 6. (ad γ) Působnost nábo-
ženství při tvoření se a vývoji států. — 7. Náboženské vzněty
zpružinou vzruchů mravních. — 8. Náboženství jakožto zdroj
bláživosti naděje a konejšivosti útěchy. — 9. Resumé.
- c) Umění a výchova 105
1. Umění a výchova spolubudovately pokroku osvětového. —
2. Podstata a působnost umění. — 3. Podstata a působnost vý-
chovy.

- D. Pokrok řádů právních v oblasti politické a klíčení mravních i právních zárodků (humanity) ve stycích mezinárodních 108
- a) Rodopis státu a právní jeho roubeniny 108
1. Souhra složek pudových a tvořivosti rozumové při vzniku státu. — 2. Zápas vlastním pramenem vzniku práva. — 3. Vztah práva k mravnosti a pokroku. — 4. Sociologická definice státu.
- b) Vznikání států jedněch a zanikání druhých 115
1. Skutečnost trvalého soupeřství mezistátního. — 2. Sociologická stránka Spencerovy „integrace a „desintegrace“. — 3. Klíčení mravnosti všelidské: Jiří Poděbradský, Turgot, Kant. — 4. Předčasnost nadějí pacifistických.
- c) Podmínky časové trvalosti útvarů státních (státotvornost) 120
1. Síla základním předpokladem státotvornosti. — 2. Pudová a intelektuální živlové státotvorné síly. — 3. Žádoucnost sociologické diagnosy celkového postavení našeho. — 4. Doslov.